

Глагол

Verbum

Време на глагола

в българския език

Pavlina Kancheva PhD.
Associate Professor
of Modern Bulgarian Language.
Sofia 2016, updated 2020.

Време на глагола

Pavlina Kancheva PhD. Associate Professor of Modern Bulgarian Language, Sofia 2016

Граматическата категория 'време' определя положението на действието към момента на говоренето (МГ).

преди <---- в -----> **след**

МГ

Сегашно време

Значение

1. Сегашно време означава, че глаголното действие се извършва в момента на говоренето:

Отивам на лекции.

Сега уча по биология.

2. Сегашно време означава повтарящи се действия, които не се вършат в момента на говоренето:

Всяка сутрин ставам в шест часа.

Всяка събота ходя на фитнес. Редовно спортувам.

3. Сегашно време може да се употребява вместо бъдеще време:

Утре заминавам.

Довечера съм на театър.

Сегашно време – форми

Спомагателен глагол СЪМ

Положителна форма

+++

Аз	съм
Ти	си
Той	е
Тя	е
То	е
Ние	сме
Вие	сте
Те	са

2 лице мн. число &
2 лице ед. число с респект

Сегашно време – форми

Спрежение на глагола СЪМ

Отрицателна форма

— — — —

Аз	не	съм
Ти	не	си
Той	не	е
Тя	не	е
То	не	е
Ние	не	сме
Вие	не	сте
Те	не	са

Сегашно време – форми Спрежения

I. Е

ЧЕТА, -ЕШ, -Е

ПЕЯ, -ЕШ, -Е

аз чета **пя**

ти четеши **пеш**

той чете **пее**

(тя, то)

ние четем **пеем**

вие четете **пеете**

те четат **пяят**

II. И

МИСЛЯ, -ИШ, -И

СТОЯ, -ИШ, -И

ДЪРЖА, -ИШ, -И

аз мисля **стоя**

ти мислиши **стоиш**

той мисли **стои**

(тя, то)

ние мислим **стоим**

вие мислите **стояте**

те мислят **стоят**

III. А / Я

ПИТАМ, -АШ, -А

ОТГОВАРЯМ, -ЯШ, -Я

аз питам

ти питаши

той пита

(тя, то)

ние питаме

вие питате

те питат

отговарям

отговаряш

отговаря

отговаряме

отговаряте

отговарят

Сегашно време – форми Глаголи от I Е-спрежение

Окончания

Ед.ч.

1. –а, / -я (след гласен звук)
2. -еш
- 3. -е**

Мн.ч.

1. –ем
2. –ете
3. –ат / -ят (след гласен звук)

бера, бърша, вляза, зная, живея, изляза, кажа, легна, мажа, мия, облека,
пека, пия, пиша, плета, режа, седна, сляза, срещна, стана, съблека,
тека, чета, шия, ям и др.

Сегашно време – форми Глаголи от II И-спрежение

Окончания

Ед.ч.

1. –я, / -а (след ч-, ж-, ш-)
2. -иш
3. **-и**

Мн.ч.

1. –им
2. –ите
3. –ят,-ат

вървя, говоря, греша, кача, купя, лежа, мисля, мълча, правя, седя, стоя,
строя, събудя, търся, уча, ходя, черпя, чистя и др.

Сегашно време – форми

Глаголи от III А-/Я- спрежение

Окончания

Ед.ч.

1. –ам/ям
2. -аш/-яш
- 3. –а,-я**

Мн.ч.

1. –аме/яме
2. –ате/-яте
3. –ат,-ят

вземам, качвам, купувам, лягам, обаждам, обичам, обличам
отивам, помогам, пресичам, слизам, ставам, събличам, събуждам,
харесвам и др.

Pavlina Kancheva PhD. Associate Professor of Modern Bulgarian Language, Sofia 2016

Формите за Сегашно време са представителни за категорията Вид на глагола

Граматическата категория вид на глагола показва характера на протичане на глаголното действие по признаците:

продължителност – завършеност

процесност – цялостност

Всеки български глагол принадлежи към един от двата вида –

несвършен вид

или

свършен вид

Глаголите от Несвършен вид изразяват продължително, повтарящо се действието; процес без край.

Глаголите от Свършен вид изразяват цялостно, приключено, завършено действие.

Видови двойки

I. Абсолютни видови двойки;

вдигам – вдигна; вземам – взема; виждам – видя; давам – дам;
донасям – донеса; забравям – забравя; завършвам – завърша; задавам – задам;
заключвам – заключа; закусвам – закуся; закъснявам – закъснея, заминавам – замина;
запознавам – запозная; започвам – започна; затварям – затворя; идвам – дойда;
избирам – избера; изваждам – извадя; извлничам – извлека; излизам – изляза;
изненадвам – изненадам; изпитвам – изпитам; изпращам – изпратя; изхвърлям –
изхвърля; казвам – кажа; качвам се – кача се; купувам – купя; лягам – легна; минавам
– мина; навивам – навия; намирам – намеря; нападам – нападна; наслаждавам се –
насладя се; обаждам се – обадя се; обещавам – обещая; обличам се – облека се;
обръщам – обърна; обяснявам – обясня; оглеждам – огледам; оздравявам –
оздравея; оплаквам – оплача; оставям – оставя; отварям – отворя; отговарям –
отговоря; отивам – отида; отказвам – откажа; отключвам – отключи; открадвам –
открадна; отнемам – отнема; падам – падна; плащам – платя; повтарям – повторя;
поглеждам – погледна; подавам – подам; подарявам – подаря, подготвям – подготвя;
подреждам – подредя, поздравявам – поздравя; показвам – покажа; покривам –
покрия; получавам – получа; помагам – помогна; поправям – поправя; попълвам –
попълня; поръчвам – поръчам; посрещам – посрещна; почивам - почина

Видови двойки

Абсолютни видови двойки - продължение

пребоявам – преброя; превеждам – преведа; преглеждам – прегледам; предлагам – предложа; предпочитам – предпочета; представям – представя; преживявам преживея; препоръчвам – препоръчам; пресичам – пресека; прибирам – прибера; приготвям – приготвя; приемам – приема; признавам – призная; пристигам пристигна; проверявам – проверя; продължавам – продължа; пускам – пусна; разбирам – разбера; разболявам се – разболея се; разглеждам – разгледам; разделям – разделя; разказвам – разкажа; разпилявам – разпилея; разхождам се – разходя се; решавам – реша; свършвам – свърша; сипвам – сипя; скривам – скрия; слагам – сложа; слизам – сляза; спирам – спра; срещам – срещна; ставам – стана; стигам – стигна; събирам – събера; събличам – съблека; събудждам – събудя; съобщавам – съобщя; съчетавам – съчетая; сядам – седна; тръгвам – тръгна; уговорям – уговоря; украсявам – украся; умирам – умра; уморявам се – уморя се; успокоявам се – успокоя се; успявам – успея; хапвам – хапна; харесвам – харесам; хващам – хвана; чувам – чуя.

Граматика на абсолютните видови двойки

- При тях глаголите от несвършен вид се образуват от глаголите от свършен вид с наставките (суфиксите):
-ам, -ям, -вам, -авам, -явам
- При това двата глагола са от различно спрежение,
например:

ставам,-аш (3 спрежение) – стала,-еш (1 спрежение)

закусвам,-аш (3 спрежение) – закуся, -иш (2 спрежение)

Граматика на абсолютните видови двойки

- глаголите от несвършен вид се образуват от глаголите от свършен вид с наставките (суфиксите): **-ам, -ям, -вам, -авам, -явам, -увам**
- Глаголите в двойката са от различни спрежения, напр.:

аз	став ам ,-аш купув ам (3 спр.)	стана купя
ти	став аш (3 спр.) купув аш (3 спр.)	стан еш (1 спр.) куп иш (2 спр.)
той / тя/ то	став а купув а	стан е куп и
ни е	став аме купув аме	стан ем куп им
ви е	став ате купув ате	стан ете куп ите
те	стават купуват	станат купят

Видови двойки

II. Относителни видови двойки

бера – **на**бера; бия – **на**бия; броя – **пре**броя; бръсна – **из**бръсна; бърша – **из**бърша; варя – **с**варя; греша – **с**греша; греля – **из**греля; губя – **з**агубя; искам – **по**искам; каня – **по**каня; къпя – **из**къпя; мажа – **на**мажа; меря – **пре**меря; мета – **по**мета; мия – **из**мия; моля – **по**моля; мразя – **на**мразя; пека – **из**пека; печеля – **с**печеля; питам – **по**питам; пиша – **на**пиша; пия – **из**пия; плета – **из**плета; правя – **на**правя; пържа – **из**пържа; режа – **на**режа; решава – **с**решава; топля – **ст**опля; търся – **по**търся; уча – **на**учава; ям – **из**ям и др.

Граматика на относителните видови двойки

- Те са два глагола от едно и също спрежение.
- Глаголът от свършен вид се образува чрез прибавяне на представка (префикс) към глагола от несвършен вид.
- Представки: **в-**, **за-**, **из-**, **на-**, **по-**, **пре-**, **с-** и др.

аз	пиша	на пиша
ти	пиш еш	на пиш еш
той /тя /то	пиш е	на пиш е
ние	пиш ем	на пиш ем
вие	пиш ете	на пиш ете
те	пишат	на пишат

Ключови думи

НЕСВЪРШЕН ВИД

всеки ден
постоянно
винаги
никога (не)
обикновено
често
рядко
редовно
обичам да ...
започвам да...
продължавам да...
свършвам да...
спирам да...

СВЪРШЕН ВИД

ЩЕ Ще те поканя на ресторант.
ДА Искам да те попитам нещо.
след като
След като се събудя, ставам от леглото.
като
Като стана, правя гимнастика.
когато Когато закуся, излизам.
ЩОМ
Щом направя гимнастика, закусвам.
преди да
Преди да изляза, затварям прозореца.

От Сегашно време се образува
Морфологичен императив

А) Положителни форми - образуват се от глаголи от свършен и несвършен вид.

Сегашно   **2 лице**   **2 лице**
време   ►   **единствено**   **множествено**
                        число   **число**

I и II спрежение с основа на съгласен звук

пиша	пиш́	пишéте
уча	уч́	учéте
чeta	чет́	четtéте
вървя	върв́	вървéте -ú / -éте
мисля	мисл́	мислéте
нося	нос́	носéте
говоря	говор́	говорéте

**Сегашно
време**

**2 лице
единствено
число**

**2 лице
множествено
число**

I и II спрежение с основа на гласен звук
играя   **играй**   **играйте**

живея

живей

живейте

мия

мий

мийте -й / -йте

стоя

стой

стойте

чuya

чуй

чуйте

ставам

ставай

ставайте –ай / -айте

отговарям

отговаряй

отговаряйте –яй / -яйте

Неправилни форми:

ям -- яж -- яжте

видя -- виж -- вижте

държа -- дръж -- дръжте

вляза -- влез -- вlezте

изляза -- излез -- излезте

сляза -- слез -- слезте

отида -- иди -- идете

дойда -- ела -- елате

съм -- бъди -- бъдете

Минало свършено време - значение

Минало свършено време означава, че глаголното действие е извършено в определен минал момент и е приключено преди момента на говоренето.

Служи за:

- изразяване на завършено (приключило) действие в конкретен минал момент:

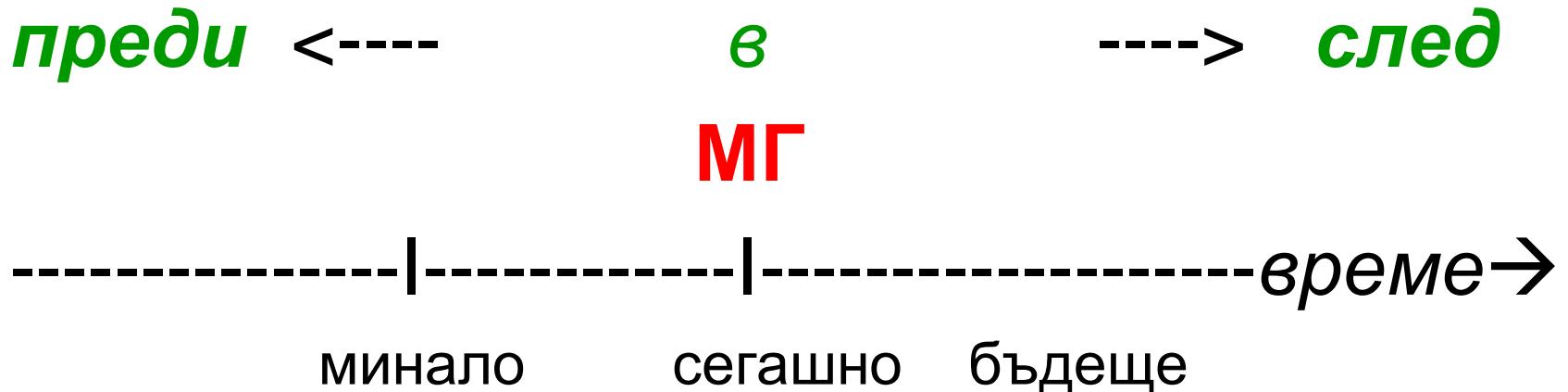
Преди малко някой чукна на вратата;

- изразяване на еднократно действие в минал момент:

Вчера се събудих много рано.

Минало свършено време

Къде? / Кога?

Минало свършено време – форми

Спомагателен глагол СЪМ

Положителна форма

+++++

- Аз   **бях**
- Ти   **беше**
- Той   **беше**
- Тя   **беше**
- То   **беше**
-
- Ние   **бяхме**
- Вие   **бяхте**
- Те   **бяха**

Минало свършено време – форми

Спомагателен глагол СЪМ

Отрицателна форма

- Аз   не бях
- Ти   не беше
- Той   не беше
- Тя   не беше
- То   не беше
- Ние   не бяхме
- Вие   не бяхте
- Те   не бяха

Минало свършено време – форми

Пълнозначни глаголи

- Формата за минало свършено време за глаголите от I и II спрежение се образува от инфинитивна основа, а от III спрежение – от сегашната основа + следните окончания:

Глаголни окончания:

аз	- x	четох	ходих	казах
----	-----	-------	-------	-------

ти	---	чете	ходи	каза
----	-----	------	------	------

той	---	чете	ходи	каза
-----	-----	------	------	------

(тя, то)

ние	-хме	четохме	ходихме	казахме
-----	------	---------	---------	---------

вие	-хте	четохте	ходихте	казахте
-----	------	---------	---------	---------

те	-ха	четоха	ходиха	казаха
----	-----	--------	--------	--------

ОСНОВА-НАСТАВКА-ОКОНЧАНИЕ

- Формата на глагола в минало свършено време се образува от:

Глаголната основа + Глаголната наставка
+ Глагоното окончание

По отношение на тази комбинация се очертават 7 групи глаголи в минало свършено време:

Минало свършено време – НАСТАВКИ & ОКОНЧАНИЯ

I.	II.	III.	IV.	V	VI	VII
-ox	-нах	-ах	-ex	-ях	-их	-ух
-e	-на	-а	-e	-я	-и	-у
-e	-на	-а	-e	-я	-и	-у
oxme	нахме	-ахме	-ехме	-яхме	-ихме	-ухме
-oxte	нахте	-ахте	-ехте	-яхте	-ихте	-ухте
-oxa	наха	-аха	-еха	-яха	-иха	-уха

Минало несвършено време - значение

Минало несвършено време означава, че глаголното действие се извършва в миналото и още не е завършено в момента, за който се говори.

Служи за:

- изразяване на обичайни и повтарящи се действия в миналото:

Когато бях студент, всяка сутрин ставах рано и зкусвах.

- изразяване на минало действие като процес в определен минал момент:

Когато снощи ми се обади, аз четях интересна книга.

- изразяване на едновременно извършвани действия в миналото:

Докато ти гледаше телевизия, аз говорех по телефона.

Минало несвършено време

Къде? / Кога?

преди

в

след

→ → → →   МГ

Минало несвършено време - форми

Глаголни окончания:

аз   **-х (-ex, / -яx,-ax)**

ти   **-ше**

той   **-ше**

(тя, то)

ние   **-хме**

вие   **-хте**

те   **-ха**

Минало несвършено време - форми

Образуване на глаголните форми с окончание **-EX:**

СЕГАШНО
ВРЕМЕ

I и II спрежение

Аз-форма

пиша
мия
зная
ходя

мисля
учая
ходя
затворя

>

МИНАЛО НЕСВЪРШЕНО
ВРЕМЕ

пиш**ex**
ми**ex**
зна**ex**
ход**ex**
-ex
мисл**ex**
уч**ex**
ход**ex**
затвор**ex**

Минало несвършено време - форми

Образуване на глаголните форми с окончания –ЯХ,-АХ:

I и II спрежение

Аз-форма

четА

четях

вървя

вървях

лежА

лежах (-АХ след Ж, Ч, Ш)

грешА

грешах

мълчА

мълчах

III спрежение

Аз-форма

лягам

лягах -ах, -ях

вечерям

вечерях

Минало неопределено време - значение

Минало неопределено време означава, че глаголното действие се извършва преди момента на говоренето в неопределен минал момент, а резултатът от това действие е в момента на говоренето.

*Преди години **съм ходил** в Пловдив.
Аз зная английски, защото **съм** го
учила в университета.*

Минало неопределено време

Къде? / Кога?

преди

в

след

A

R

!→! !→! !→!

- - - ->

време →

МГ

минало

сегашно

бъдеще

Минало неопределено време - форми

Глаголните форми се образуват от *минало свършено деятелно причастие* на глагола и *сегашно време* на глагола *съм*.

Особености:

- Глаголната форма се състои от две думи – **глагола СЪМ в сегашно време и Л-причастие**
- Глаголната форма в ед. ч. има РОД, който идва от формата на Л-причастието

Положителна форма

+++ +

Аз съм казал, -а, -о

Ти си казал, -а, -о

Той е казал

Тя е казала

То е казало

Ние сме казали

Вие сте казали

Те са казали

Отрицателна форма

- - - -

(Аз) не съм казал, -а, -о

(Ти) не си казал, -а, -о

(Той) не е казал

(Тя) не е казала

(То) не е казало

(Ние) не сме казали

(Вие) не сте казали

(Те) не са казали

Въпросителна форма

?????

(Аз) виждал ли съм

(Ти) видял ли си

(Той) видял ли е

(Тя) видяла ли е

(To) видяло ли е

(Ние) видели ли сме

(Вие) видели ли сте

(Te) видели ли са

Въпросително- отрицателна форма

?-?-?-?-?

не съм ли видял

не си ли видял

не е ли видял

не е ли видяла

не е ли видяло

не сме ли видели

не сте ли видели

не са ли видели

Форми на глагола съм в минало неопределено време

Положителна форма

+++++

Аз съм бил, -а, -о

Ти си бил, -а, -о

Той е бил

Тя е била

То е било

Ние сме били

Вие сте били

Те са били

Отрицателна форма

(Аз) **не** съм бил, -а, -о

(Ти) **не** си бил, -а, -о

(Той) **не** е бил

(Тя) **не** е била

(То) **не** е било

(Ние) **не** сме били

(Вие) **не** сте били

(Те) **не** са били

Ти бил ли си в армията?

Тя е била известна актриса.

Минало свършено деятелно причастие

-ox	-н/ах	-ах	-ex	-ях	-их	-ух
-e	-н/а	-а	-e	-я	-и	-у
-e	-н/а	-а	-e	-я	-и	-у
-охме	н/ахме	-ахме	-ехме	-яхме	-ихме	-ухме
-охте	н/ахте	-ахте	-ехте	-яхте	-ихте	-ухте
-oxa	н/аха	-аха	-еха	-яха	-иха	-уха

-л	-н/ал	-ал	-ел	-ял	-ил	-ул
-ъл						
-ла,	-ла,-ло,	-ла,-ло,	-ла,-ло,	-ла,-ло,	-ла,-ло,	-ла,-ло
-ло,-ли	-ли	-ли	-ли	-ли	-ли	-ли

1.

приема, -еш

изпия, -еш

построя,-иш

го/воря, -иш

сложа, -иш

чуя, -еш

живея, -еш

вър/вя,- иш

2.

приех, -е

изпих, -и

построих, -и

говорих, -и

сложих, -и

чух, -у

живях, -я

вървях, -я

3.

приел -ex>-ел

изпил -ix>-ил

построил

говорил

сложил

чул -ux>ул

живял -яx>-ял

вървял

Внимание!

живял – живяла – живяло – живели

я>е

вървял- вървяла – вървяло – вървели

Словоред на кратките дателни и винителни местоимения в съчетание с формите за минало неопределено време

Pavlina Kancheva PhD. Associate Professor of Modern Bulgarian Language, Sofia 2016

Аз съм върнал книгата на Иван >

Аз съм му я върнал

I.

II.

III.

IV.

V.

Аз	съм	му	я	върнал
Ти	си	му	я	върнал
Той	му ←	я ←	→ е	върнал
Тя	му ←	я ←	→ е	върнала
То	му ←	я ←	→ е	върнало
Ние	сме	му	я	върнали
Вие	сте	му	я	върнали
Те	са	му	я	върнали

Словоред на възвратните частици СЕ и СИ във формите за минало неопределено време

Pavlina Kancheva PhD. Associate Professor of Modern Bulgarian Language, Sofia 2016

I.

II.

III.

IV.

Аз	съм	се	измил
Ти	си	се	измил
Той	се ←	→ е	измил
Тя	се ←	→ е	измила
То	се ←	→ е	измило
Ние	сме	се	измили
Вие	сте	се	измили
Te	са	се	измили

Минало предварително време - значение

Минало предварително време означава, че глаголното действие е извършено преди определен минал момент, а резултатът от това действие е в миналия момент.

Когато влязохме в салона, филмът вече беше започнал.

Бях учен много и затова взех изпита с отличен.

Минало предварително време

Къде? / Кога?

преди

в

след

A R

!→! !→! !→!- - >

ММ

МГ

мишало

сегашно

бъдеще

Минало предварително време - форми

Глаголните форми се образуват от минало свършено деятелно причастие на глагола и минало време на глагола **съм**.

Особености:

- Глаголната форма се състои от две думи – **глагола СЪМ в минало време и Л-причастие**
- Глаголната форма в ед. ч. има РОД, който идва от формата на Л-причастието

Pavlina Kancheva PhD. Associate Professor of Modern Bulgarian Language, Sofia 2016

Положителна форма

+++++

(Аз) бях решил, -а, -о / решил,
-а, -о бях

(Ти) беше решил, -а, о / решил,
-а, -о беше

(Той) беше решил / решил
беше

(Тя) беше решила / решила
беше

(То) беше решило / решило
беше

(Ние) бяхме решили / решили
бяхме

(Вие) бяхте решили / решили
бяхте

(Те) бяха решили / решили
бяха

Отрицателна форма

(Аз) **не** бях решил, -а, -о

(Ти) **не** беше решил, -а, о

(Той) **не** беше решил

(Тя) **не** беше решила

(То) **не** беше решило

(Ние) **не** бяхме решили

(Вие) **не** бяхте решили

(Те) **не** бяха решили

Въпросителна форма ?????

(Аз) бях ли чул
(Ти) беше ли чул
(Той) беше ли чул
(Тя) беше ли чула
(To) беше ли чуло
(Ние) бяхме ли чули
(Вие) бяхте ли чули
(Те) бяха ли чули

Въпросително – отрицателна форма ?????

не бях ли чул
не беше ли чул
не беше ли чул
не беше ли чула
не беше ли чуло
не бяхме ли чули
не бяхте ли чули
не бяха ли чули

Бъдеще време - значение

Бъдеще време означава действие, което ще се върши след момента на говорене.

Употребяват се обикновено глаголи от свършен вид.

Глаголите от несвършен вид в бъдеще време означават, че действието ще се извърши повече от един път.

Довечера ще закъснея.

Утре ще отида на лекцията по биология.

В неделя ще играя билиард с приятели.

През следващия семестър всеки ден ще ставам рано. Ще закусвам на крак.

Бъдеще време – форми

Глаголните форми се образуват от
частицата ЩЕ и формите на глагола за
сегашно време

Особености:

- Глаголната форма се състои от две думи – частицата ЩЕ и глагол в сегашно време

Бъдеще време – форми

Спомагателен глагол СЪМ (+++++)

Положителна форма

+ + + + +

- Аз ще бъда = ще съм
- Ти ще бъдеш = ще си
- Той ще бъде = ще е
- Тя ще бъде = ще е
- То ще бъде = ще е
- Ние ще бъдем = ще сме
- Вие ще бъдете = ще сте
- Те ще бъдат = ще са

Бъдеще време – форми

Спомагателен глагол СЪМ (- - - - -)

Отрицателна форма

□ □ □ □ □

- Аз няма да бъда (=съм)
  - Ти няма да бъдеш (=си)
  - Той няма да бъде (=е)
  - Тя няма да бъде (=е)
  - То няма да бъде (=е)
  - Ние няма да бъдем (=сме)
  - Вие няма да бъдете (=сте)
  - Те няма да бъдат (=са)

Бъдеще време – форми

Пълнозначни глаголи (+ + + + +)

• Положителна форма + + + + +

Аз ще идвам / ще дойда ♥

ще купувам / ще купя

Ти ще идваш / ще дойдеш ♥

ще купуваш / ще купиш

Той ще идва / ще дойде ♥

ще купува / ще купи

Тя ще идва / ще дойде ♥

ще купува / ще купи

То ще идва / ще дойде ♥

ще купува / ще купи

Ние ще идваме / ще дойдем ♥

ще купуваме / ще купим

Вие ще идвате / ще дойдете ♥

ще купувате / ще купите

Те ще идват / ще дойдат ♥

ще купуват / ще купят

Бъдеще време – форми

Пълнозначни глаголи (- - - - -)

- Отрицателна форма - - - - -

Аз **няма да идвам / няма да дойда** ♥

няма да купувам / няма да купя

Ти **няма да идваш/ няма да дойдеш** ♥

няма да купуваш / няма да купиш

Той **няма да идва / няма да дойде** ♥

няма да купува / няма да купи

Тя **няма да идва / няма да дойде** ♥

няма да купува / няма да купи

То **няма да идва / няма да дойде** ♥

няма да купува / няма да купи

Ние **няма да идваме / няма да дойдем** ♥

няма да купуваме / няма да купим

Вие **няма да идвате / няма да дойдете** ♥

няма да купувате / няма да купите

Te **няма да идват / няма да дойдат** ♥

няма да купуват / няма да купят

Бъдеще време в миналото - значение

Бъдеще време в миналото:

1. Означава, че глаголното действие е бъдещо (ще се извърши) спрямо определен минал момент.

*Влязохме в залата, където **щеше да се проведе** събраницето.*

2. Означава нереализирани (хипотетични) действия:

*Когато слизах от автобуса, **щях да падна**, но не паднах, защото един мъж ми подаде ръка.*

Бъдеще време в миналото - форми

Глаголните форми се образуват от формите за *сегашно време на глагола*, като пред тях се поставят специални форми: *щях да; щеше да; щеше да; щяхме да; щяхте да; щяха да.*

Положителна форма

+++ +

(Аз) **щях** да уча

(Ти) **щеше** да учиш

(Той) **щеше** да учи

(Тя) **щеше** да учи

(То) **щеше** да учи

(Ние) **щяхме** да учим

(Вие) **щяхте** да учите

(Те) **щяха** да учат

Отрицателна форма

- - -

(Аз) **нямаше** да уча

(Ти) **нямаше** да учиш

(Той) **нямаше** да учи

(Тя) **нямаше** да учи

(То) **нямаше** да учи

(Ние) **нямаше** да учим

(Вие) **нямаше** да учите

(Те) **нямаше** да учат

КРАЙ

kantscheva@yahoo.com

GSM: +359 898 39 87 59

Sofia 2016, 2020